

پرسش ۹۴: معنای آیهی (وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ....)

سؤال / ۹۴: قال تعالى: (وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِينَ) [350]، ما معنى هذه الآية؟!

حق تعالی می فرماید: (و درختی است که در طور سینا می روید، روغن می دهد و آن روغن، نان خورشی برای خورندگان است) [351]. معنای این آیه چیست؟

الجواب: قال تعالى: (وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَاهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لِقَادِرُونَ) [352]. والماء: هو نور محمد (صلى الله عليه و آله و سلم) وهو العلم، (فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَخِيلٍ وَأَعْنَابٍ لَكُمْ فِيهَا فَوَاكِهُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ) [353]، الجنات: هم آل محمد (صلى الله عليه و آله و سلم)، وأشجار النخيل والأعناب والفواكه هم شيعتهم (صلى الله عليه و آله و سلم) وأولياؤهم المخلصون.

پاسخ: حق تعالی می فرماید: (و از آسمان به اندازه‌ی نیاز، آب فرو فرستادیم و آن را در زمین جای دادیم و ما بر نابود کردنش توانا هستیم) [354]، و (آب) همان نور محمد (صلى الله عليه و آله و سلم) و همان علم می باشد (با آن (آب) برایتان بوستان‌هایی از خرما و انگور پدید آوردیم. شما را در آن باغ‌ها، میوه‌های بسیاری است که از آنها می خورید) [355]. بوستان‌ها: آل محمد (عليه السلام) و درختان خرما و انگور و میوه‌ها، شیعیان آن بزرگواران و اولیای مخلص آنها می باشند.

(وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ وَصِبْغٍ لِلْأَكْلِينَ) [356]، وهذه الشجرة: قائم آل محمد (عليه السلام)، والطور: النجف، وقد ورد في الرواية عنهم (عليهم السلام): (إنَّ طُورَ سَيْنَاءَ نَقَلْتَهُ الْمَلَائِكَةُ إِلَى النِّجْفِ) [357].

(و درختی است که در طور سینا می روید، روغن می دهد و آن روغن، نان خورشی برای خورندگان است) [358]. این درخت، قائم آل محمد (عليه السلام) و طور، نجف

می‌باشد. در روایات اهل بیت (علیه السلام) آمده است: (فرشتگان طور سینا را به نجف منتقل کردند) ([359]).

(تَنْبُتُ بِالذُّهْنِ): الأشجار عادة تنبت بالماء وهو سائل خفيف، أما الدهن فهو سائل ثقيل كثيف لا تنبت الأشجار به عادة، ولكن هذه شجرة خاصة ولها خصوصية أنها تسقى بالدهن لا الماء، فهي تشرب الدهن وهو العلم الثقيل والنور الخالص، (يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُّورٌ عَلَى نُورٍ) ([360]).

(تَنْبُتُ بِالذُّهْنِ) (روغن می‌دهد): به طور معمول درختان با آب که مایع رقیقی است رشد می‌کنند ولی روغن که مایعی غلیظ و سنگین است معمولاً باعث رشد درختان نمی‌شود؛ ولی این درخت، خاص است و این ویژگی را دارد که با روغن سیراب می‌شود نه با آب. این درخت با روغن که عبارت از علم سنگین و نور خالص است سیراب می‌شود: (روغنش نزدیک است روشنی بخشد هر چند آتشی به آن نرسیده باشد، نوری افزون بر نور دیگر). ([361])

(وَصَبِغٌ لِلْأَكْلِيِّنَ): الذي يأكل يقدم له الطعام لا الصبغ، إذن فهذا الصبغ هو نتيجة للأكل من هذه الشجرة، حيث إن الذين يأكلون من هذه الشجرة ويأخذون علومها وينتفعون بعلم الإمام المهدي (عليه السلام) يصبغون بصبغة الله سبحانه، (صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً) ([362]).

(وَصَبِغٌ لِلْأَكْلِيِّنَ) (و نان خورشی برای خورندگان است): برای خورنده، غذا تقدیم می‌شود نه روغن؛ بنابراین این روغن، همان نتیجه‌ی خوردن از این درخت می‌باشد؛ چرا که کسانی که از این درخت می‌خورند و از علوم آن توشه برمی‌گیرند و از علم امام مهدی (علیه السلام) بهره‌مند می‌شوند، صبغه الهی به خود می‌گیرند: (این رنگ خدا است و رنگ چه کسی از رنگ خدا بهتر است). ([363])

[350] - المؤمنون : 20.

[351] - مؤمنون: 20.

[352] - المؤمنون : 18.

[353] - المؤمنون : 19.

[354] - مؤمنون: 18.

[355] - مؤمنون: 19.

[356] - المؤمنون : 20.

[357] - أجاب الامام الصادق (عليه السلام) طاووس اليماني بأنّ طور سيناء قد أطاره الله ، قال طاووس: (... فأخبرني عن طائر طار مرة ولم يطر قبلها ولا بعدها ذكره الله عز وجل في القرآن ما هو؟ فقال (عليه السلام): طور سيناء أطاره الله عز وجل على بني إسرائيل حين أظلمهم بجناح منه، فيه ألوان العذاب، حتى قبلوا التوراة، وذلك قوله عز وجل: وإذ نتقنا الجبل فوقهم كأنه ظلة وظنوا أنه واقع بهم .. الآية) الاحتجاج للطبرسي : ج 2 ص 65. وأما أين كان موضعه بعد الطيران والانتقال؟ الجواب أنه النجف، فعن الثمالي، عن أبي جعفر (عليه السلام) في حديث حدثني به أنه: (كان في وصية أمير المؤمنين (عليه السلام) أن أخرجوني إلى الظهر فإذا تصوبت أقدامكم واستقبلكم ريح فادفونوني ، فهو أول طور سيناء، ففعلوا ذلك) وسائل الشيعة (آل البيت) : ج 14 ص 377.

[358] - مؤمنون: 20.

[359] - امام صادق به طاووس يمانی پاسخ می گوید که خداوند طور سینا را به پرواز درآورد. طاووس گفت: ... مرا باخبر ساز از پرنده ای که فقط یک بار به پرواز درآمد و پیش و پس از آن دیگر نپرید و خداوند نیز در قران از آن یاد نموده است؟ امام ع فرمود: (طور سینا که خداوند آن را بر روی بنی اسرائیل به پرواز درآورد آن هنگام که آنها را زیر بالی از سوی خویش که در آن انواع و اقسام عذاب وجود داشت، قرار داد، تا اینکه تورات را پذیرفتند، و این همان سخن خداوند عزوجل است که می فرماید: (و آن گاه که کوه را بر فراز سرشان چون سایبانی نگه داشتیم و می پنداشتند که اکنون بر سرشان خواهد افتاد.... تا انتهای آیه))، احتجاج طبرسی: ج 2 ص 65. اما مکانش پس از پرواز و منتقل شدنش کجا بود؟ پاسخ، نجف می باشد. از ثمالی روایت شده است: ابو جعفر (عليه السلام) در حدیثی برایم روایت نمود: (در وصیت امیر المؤمنین (عليه السلام) آمده است که مرا به پشت سر حرکت دهید و وقتی پاهایتان آسیب دید (سنگین شد) و نسیمی به استقبالتان آمد، مرا آنجا به خاک بسپارید؛ آنجا ابتدای طور سینا است) و این کار را انجام دادند. وسایل الشيعة (آل البيت): ج 14 ص 377.

[360] - النور : 35.

[361] - نور: 35.

[362] - البقرة : 138.

